

HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ROTTER

SILKEBORG KOMMUNE 2016-2018

Indholdsfortegnelse:

Forord	3
Vision	4
Status	5
Budget	6
Målsætning for forebyggelse og bekæmpelse af rotter	7
Indsatsområder i Silkeborg Kommunes rottebekæmpelse	7
Beskrivelse af indsatsområder og planlagte aktiviteter	8
Rotter i kloakkerne i Silkeborg kommune	8
1. Rottespærre på kommunale institutioner og byggemodninger.....	9
2. Defekte kloakker og afløbsinstallationer udbedres hurtigst muligt.....	10
3. Målrettet kloakrottebekæmpelse.....	10
Rotter på overfladen i Silkeborg kommune	12
4. Reducere rottegener ved fuglefodring, høns- og fuglehold.....	13
5. Fokus på tilstrækkelig affaldskapacitet i særlige områder.....	15
6. Registrere rotteaktivitet ved udvalgte søer og å-strækninger.....	16
7. Registrere vildtfodringspladser og deres betydning for rotteforekomst.....	17
8. Forsvarlig brug af gift i den kommunale rottebekæmpelse.....	19
9. tilsynspraksis for kampagnebesøg i landzonen.....	20
Administrativ rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune	21
10. optimere brugen af digitale løsninger.....	22
11. Udarbejde procedurer for forebyggelsen og rottebekæmpelsen.....	23
12. Evaluering af rottebekæmpelsen og fremdriften af planlagte aktiviteter.....	24

FORORD

Silkeborg kommune har udarbejdet analyser af rotteforekomsterne igennem den sidste 4 årige periode (2012-2015). Formålet med den gennemførte undersøgelse er, at kunne målrette og opstille relevante tiltag i forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter til gavn for borgerne i Silkeborg kommune samt danne grundlag for udarbejdelse af en kommunal handlingsplan for rottebekæmpelsen.

Generelt har den kommunale rottebekæmpelse været fokuseret på bekæmpelse af rotter de steder, hvor de bliver anmeldt, men med denne handlingsplan vil kommunen ligeledes sikre et øget fokus på en forebyggende indsats over for rotterne, som skal have til formål at begrænse rotternes udbredelse i Silkeborg kommune.

Handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2016 - 2018 beskriver de tiltag, som Silkeborg kommune har valgt at fokusere på i den kommende 3-årige periode.

VISION

Kommunen har med denne handlingsplan opstillet visioner for den kommunale rottebekæmpelse og forebyggelse, som skal være medvirkende til at sikre, at når det drejer sig om rotter, så vil borgerne i Silkeborg Kommune have en oplevelse af tryghed, sikkerhed og effektivitet. Kommunen vil sikre kommunens borgere en kompetent og effektiv bekæmpelse ved at have fokus på videns baseret og målrettet forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Kommunens visioner for den kommunale rottebekæmpelse er derfor;

- At kommunen vil være synlig, således at borgerne ved hvor og hvordan de skal forholde sig i tilfælde af rotteproblemer
- At sikre et beredskab, så kommunen til enhver tid, leverer en kompetent og hurtig service
- At der ikke skabes tilhold for rotter uden for kloakkerne
- At skabe et miljø igennem forebyggelse og bekæmpelse, hvor rotter ikke er synlige

BEKENDTGØRELSEN OM FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ROTTER

I henhold til "Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter" nr. 696 af 29. juni 2012 - i det følgende kaldet "Bekendtgørelsen", skal kommunalbestyrelsen foretage en effektiv rottebekæmpelse. Bekæmpelsen af rotter skal foregå i overensstemmelse med de af Naturstyrelsen udarbejdede retningslinjer.

Kommunen (kommunalbestyrelsen) har bl.a. pligt til, for uden at foretage en effektiv rottebekæmpelse, at;

- Sikre, at rottebekæmpelsen i kommunen følger den gældende resistensstrategi, som er udstukket af Naturstyrelsen
- Udarbejde en handlingsplan for den forebyggende og bekæmpende indsats over for rotter – handlingsplanen skal som minimum revideres hvert tredje år
- Opsætte rottespærre på kommunale institutioner og byggeområder, hvor det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt
- Føre tilsyn med ejendomme i landzonen hvert andet år
- Foretage bekæmpelse efter anmeldelser i land- og byzonen, samt sommerhusområder
- Orienter borgerne om deres anmeldelsespligt to gange om året
- Løbende indberetning af nøgletal for den kommunale rottebekæmpelse til Naturstyrelsen via "Rottehullet".

STATUS

Lige som på landsplan har Silkeborg Kommune oplevet stigninger i antallet af rotteanmeldelser i år 2014 og 2015 i forhold til år 2013. Årsager til stigningen er uklar, men stigningen er observeret i både by- og landzonen. Derfor kan stigningen f.eks. ikke alene skyldes flere kloakrotter, idet dette ikke vil kunne forklare stigningen i landzonen. Med stigninger i både by- og landzonen er der indicier for, at det er nogle generelle leveforhold på overfladen, som var/er "forbedret".

I perioden 2008 til og med 2011 har der i gennemsnit været 2.160 anmeldelser pr. år. De sidste 4 år (2012-2015) har der i gennemsnit været ca. 3450 anmeldelser pr. år. Gennemsnitlig er ca. 60 % af anmeldelserne i landzonen og ca. 40 % i byzonen.

I Silkeborg Kommune kan borgeren anmelde rotter døgnet rundt via kommunens hjemmeside. Borgere der anmelder rotter i beboelser, institutioner, fødevarevirksomheder og lignende får omgående besøg. Ved anmeldelser om rotter udendørs vil rottebekæmperen normalt komme på besøg, senest 2 hverdage efter anmeldelsen. Med denne service vil kommunen sikre, at borgeren hurtigt får løst sit rotteproblem.

Konstateres der rotter uden for kommunens åbningstid vil borgere kunne tage kontakt til et privat bekæmpelsesfirma. Bekæmpelse udført af et privat bekæmpelsesfirma skal, som udgangspunkt, betales af borgeren selv. Ønsker borgeren at kommunen overtager bekæmpelsen førstkommande hverdag er der mulighed for dette.

Kommunen har tidligere foretaget halvårlige tilsyn i landzonen, med indførelse af den nye "bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter" skal ejendomme i landzonen kun besøges hvert 2. år. Dog vil de ejendomme, hvor der anmeldelse om rotter blive fulgt op med målrettet bekæmpelse indtil ejendommen er rottefri og derefter vil forebyggende initiativer blive igangsat.

I Silkeborg Kommune vil der blive sat fokus på en hensigtsmæssig anvendelse af rottegift af hensyn til miljøet og for at mindske risikoen for resistensudvikling. Derfor vil Silkeborg Kommune have øget bevågenhed på brugen af gift i de enkelte anmeldelser for på sigt at kunne målrette og mindske forbruget af gift.

Med i krafttrædende af den nye bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal kommunen sikre sig, at al bekæmpelse med gift henholder sig til resistensstrategien og altid anvende den svageste mulige gift. Med de tiltænkte tiltag inden for både den forebyggende og bekæmpende rottebekæmpelse vil Silkeborg Kommune sikre, at den kommunale rottebekæmpelse lever op til dette.

Med denne handlingsplan, vil Silkeborg Kommune have øget fokus på bl.a. effektiv bekæmpelse og foranstaltninger, som i højere grad kan forebygge forekomsten af rotter og derved få vendt en ellers stigende tendens i antallet af rottebesøg.

BUDGET

Den kommunale rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune er gebyrfinansieret. Gebyret er på nuværende tidspunkt fastsat til 0,044 promille af ejendomsværdien. Ved eksempelvis en ejendomsværdi på 1.000.000 kr. vil den årlige afgift således blive 44 kr. for rottebekæmpelse.

Der vil løbende kunne ske tilpasninger i forhold til det årlige opkrævede gebyr, således at nye aktiviteter dækkes ind, men med tilbagevirkende kraft.

MÅLSÆTNING FOR FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ROTTER

For at understøtte kommunens overordnede vision for den kommunale rottebekæmpelse har kommunen opstillet følgende mål:

- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet
- At kommunen med forbyggende tiltag nedbringer mængden af gift pr. anmeldelse
- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At al rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune henholder sig til resistensstrategien
- At sikre, at anvendelsen af stærke gifte reduceres
- At holde rotterne inde i kloakken
- At skabe overblik over - og årsager til rotteforekomsten
- At nedbringe bestanden/anmeldelser af overfladerotter

INDSATSOMRÅDER I SILKEBORG KOMMUNES ROTTEBEKÆMPELSE

Til at understøtte de ovenstående målsætninger er der udvalgt følgende indsatsområder:

Rotter i kloakkerne i Silkeborg Kommune

1. Der etableres rottespærre på kommunale institutioner, hvor det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt
2. Der etableres rottespærre på nye kommunale byggemodninger, hvor det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt
3. Defekte kloakker og afløbsinstallationer udbedres hurtigst muligt
4. Målrettet kloakrottebekæmpelse

Rotter på overfladen i Silkeborg Kommune

5. Reducere rottegener ved forhold, som tiltrækker rotter, som f.eks. fuglefodring, høns- og fuglehold
6. Fokus på tilstrækkelig affaldskapacitet i særlige områder
7. Registrere rotteaktivitet ved udvalgte søer og å-strækninger
8. Registrere vildtfodringspladser og deres betydning for lokal rotteforekomst
9. Forsvarlig brug af gift i den kommunale rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune
10. Ny tilsynspraksis for kampagnebesøg i landzonen

Administrativ rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune

11. Optimere brugen af digitalt registreringsprogram i den praktiske og administrative rottebekæmpelse
12. Udarbejde procedurer og forbedre arbejdsgange for forebyggelsen og bekæmpelsen. Det vil sikre kontinuitet i rottebekæmpelsen
13. Evaluere den kommunale rottebekæmpelse og fremdriften af planlagte aktiviteter

BESKRIVELSE AF INDSATSOMRÅDER OG PLANLAGTE AKTIVITETER

ROTTER I KLOAKKERNE I SILKEBORG KOMMUNE

I byzoneområder er de fleste rotter i kloakkerne. Hovedparten af rotteforekomsterne på overfladen stammer herfra. Rotterne er enten trængt ud og op til overfladen, fordi rørene er brudt sammen pga. tæring og ælde, rotterne udnytter defekter, som skyldes byggesjusk, eller rotterne har simpelthen gnavet sig igennem rørene. Men når kloakrotterne kommer op til overfladen, tager en del af dem med tiden permanent ophold der, og strejfer rundt i bymiljøerne. Derfor skal også bygningers og boligens ydre efterses og repareres, hvis der er fejl og mangler.

Den kommunale forpligtelse til at bekæmpe rotter skal ske overalt i kommunens geografiske område, når der enten ved det kommunale tilsyn eller efter anmeldelse fra borgerne konstateres forekomst af rotter. Forpligtelsen til at bekæmpe rotterne effektivt gælder imidlertid **alene rotter på jordoverfladen**, idet rotter i kloaksystemerne ikke er omfattet af bekendtgørelsens § 4. Tankegangen bag denne sondring er, at kloakkerne ifølge lovgivningen skal være tætte - og såfremt de er det - vil de holde rotterne *inde* i ledningerne, hvor rotterne ikke udgør en smittefare mod mennesker.

Denne sondring kan, set ud fra et overordnet bekæmpelsessynspunkt, forekomme ulogisk, men udgangspunktet for lovgivningen har altid været og er fortsat, at rotterne på overfladen udgør langt den største trussel mod menneskelig aktivitet, og at indsatsen derfor primært bør ske her.

Med de tre nedenstående indsatsområder vil Silkeborg Kommune fokusere primært på varige løsninger af kloakrotteproblemet, men samtidig erkender Silkeborg Kommune, at der kan være behov for akut kloakrottebekæmpelse.

1. ROTTESPÆRRER PÅ KOMMUNALE INSTITUTIONER OG BYGGEMODNINGER

Rottebekendtgørelsen påbyder kommunen at opsætte rottespærrer, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt;

- På eksisterende og kommunalt ejede skoler, plejehjem og daginstitutioner (§7 stk. 1)
- I forbindelse med byggemodning på kommunalt ejede skoler, plejehjem og daginstitutioner og ved parcelhusområder (§7 stk. 2)

Kommunen har siden 2013 været i gang med opsætning af rottespærrer. Der vil i løbet af første halvår 2016 være opsat rottespærrer på alle stikledningerne ind til skoler, plejehjem og daginstitutioner.

De skelbrønde hvor rottespærrerne er nedsat i, er gjort synlige i terrænet, så det er muligt for de personer der skal servicere dem, at finde frem til rottespærrernes placering. Der er desuden foretaget optegning af rottespærrernes placering.

Rottespærrerne er kun opsat i det omfang, det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt. Og der er foretaget rottebekæmpelse på institutionerne inden rottespærrerne nedsættes, så der ikke er rotter i kloaksystemerne "bag rottespærrerne". Desuden er kloaksystemet på de enkelte institutioner TV-inspiceret og der er foretaget de nødvendige reparationer og udskiftninger, så det sikres at afløbssystemet fungerer optimalt.

Alle rottespærrerne er registreret digitalt, så de altid kan findes. Der føres tilsyn med rottespærrerne mindst 1 gang om året, hvor rottespærren rengøres og smøres, så det sikres at de fungerer efter hensigten og ikke medfører opstuvning i afløbssystemet.

På Silkeborg Sygehus er der opsat en rottespærre, så det også her sikres at der ikke er rotter i kloaksystemet på sygehusets grund.

Understøtter målsætningen

- At holde rotterne inde i kloakken, samt begrænse rotternes levesteder og dermed deres udbredelse

Forventede resultater

- At de pågældende institutioner er bedre sikret mod indtrængning af kloakrotter. Det giver større tryghed for personalet og beboerne på de enkelte institutioner.

Aktiviteter

- Løbende vedligeholdelse af rottespærrerne.

Succeskriterium

- Begrænse rotternes levesteder og dermed deres udbredelse. Det giver større tryghed for personalet og beboerne på de enkelte institutioner.

2. DEFEKTE KLOAKKER OG AFLØBSINSTALLATIONER UDBEDRES HURTIGST MULIGT

Defekte kloakker er en af de hyppigste årsager (ca. 60 %) til rotteanmeldelser i byzonen. Langt størstedelen (anslåede ca. 80 %) af disse defekter forekommer inden for skel, det vil sige på private grund.

Grundejere skal bl.a. sikre og vedligeholde deres afløbsledninger og brønde. Kommunen kan derfor, som den tilsynsførende myndighed, påbyde grundejere at udbedre defekte afløbssystemer hurtigst muligt.

Som led i indsatsen med, at holde rotterne inde i ledningssystemet, vil Silkeborg Kommune fokusere på følgende løsninger:

- Hurtig og korrekt fejlfinding ved 1. besøg, hvilket bl.a. omfatter røgprøve ved mistanke om kloakdefekt
- Hurtig udbedring af fundne defekter i både det offentlige og private ledningsnet
  - Kommunen vil, i hvert enkelt tilfælde og ud fra en konkret vurdering, give en skriftlig henstilling eller et påbud til grundejeren om opfølgning, på manglende udbedringer, indtil problemet er løst.
- At gøre borgerne opmærksomme på, at udbedring af skader på den private ledningsdel kun må udføres af autoriserede kloakmestre

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen
- At holde rotterne inde i kloakken
- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- Kortere sagsbehandlingstid
- Forbedret kvalitet på den private ledningsdel
- At antallet af kloakrelaterede rotteanmeldelser i byzonen falder

Aktiviteter

- Ved mistanke om kloakdefekt, vil der, så vidt det er teknisk muligt, udføres en røgprøve ved 1. besøg.
- Hurtig sagsbehandling og håndhævelse ved sager med konstateret kloakdefekt

Succeskriterium

- Færre rotter på overfladen, hvilket giver større tryghed for grundejerne og de omkringboende naboer.

3. MÅLRETTET KLOAKROTTEBEKÆMPELSE

Selvom kloakrottebekæmpelse er symptombehandling og ikke kan resultere i varige løsninger, så kan områder, som er stærkt plaget af kloakrotter have midlertidig gavn af en kloakrottebekæmpelse. Kloakrottebekæmpelsen vil kunne lette rottetrykket i det lokale ledningsnet for en periode.

Silkeborg Kommune har valgt, kun at gennemføre kloakrottebekæmpelse på steder, hvor der er store problemer med kloakrotter med henblik på at nedbringe bestanden af kloakrotter midlertidig.

Forud for reovering af det kommunale ledningsnet, foretages der kloakrottebekæmpelse. Formålet med bekæmpelsen er, at forebygge de eventuelle rottegener, som kan opstå, når rotterne presses ud i de private ledningsdele på grund af de generelle forstyrrelser i den kommunale ledningsdel. Identifikation af områder, hvor bekæmpelse skal foretages vil bl.a. ske i samarbejde med Entreprenørgården og Silkeborg Forsyning.

Silkeborg Kommune råder på nuværende tidspunkt over ca. 30 stk. elektroniske smækfælder (Wise Traps). Nogle få af de elektroniske fælder er stationære, men langt de fleste er beregnet til at blive flyttet fra brønd til brønd. I sidstnævnte tilfælde vil rotterne i et kloakafsnit kunne udryddes effektivt, hvis fælderne jævnligt flyttes fra et sted opstrøms og ned mod hovedledningen. Her kan der med fordel placeres en rottespærre, hvad der vil gøre tilgangen af nye rotter til det pågældende kloakafsnit minimal.

De elektroniske fælder drives i samarbejde med Silkeborg Forsyning.

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen
- At holde rotterne inde i kloakken

Forventede resultater

- Færre anmeldelser med kloakrelation i de områder, hvor bekæmpelsen gennemføres
- Etablere rottefri områder i kloaksystemet igennem analyser og systematisk bekæmpelse

Aktiviteter

Etablering af formaliseret samarbejde med Silkeborg Forsyning minimum én gang årligt – med henblik på gennemførelse af kloakrottebekæmpelse

- På steder, hvor der findes gentagne problemer med kloakrelaterede anmeldelser
- På udvalgte strækninger forud for reovering af den offentlige ledning. Bekæmpelse påbegyndes minimum 21 dage før igangsættelse af reovering

Succeskriterium

- Nedgang i andelen af kloakrelaterede rotteanmeldelser i områder, hvor der foretages kloakrottebekæmpelse

ROTTER PÅ OVERFLADEN I SILKEBORG KOMMUNE

I modsætning til rotteforekomst i kloakken er Kommunen forpligtiget til at bekæmpe al forekomst af rotter på overfladen.

Forekomst af rotter er betinget af tilstedeværelsen af mad, vand og skjulesteder. Rotten har ofte rig mulighed for at finde disse 3 ting i vores umiddelbare omgivelser. Netop derfor trives rotten så godt i vores nærvær. Hvis man effektivt skal forebygge mod rotter, skal man i første omgang fjerne kilden til rotteforekomsten – f.eks. kan hønsehold være en god fødekilde for rotter og et skur, som ikke er rottesikret, er et godt sted at bo. Tilgangen til vand kan derimod være svær at begrænse.

Med nedenstående indsatsområder vil Silkeborg Kommune have øget fokus på at nedbringe antallet af rotteanmeldelser ved at målrette bekæmpelsen, herunder skaffe viden om årsager til rotteforekomst og vejlede og informere borgerne om, hvad de, hver især, kan gøre for at undgå rotter.

Indsatsen koordineres af de kommunale sagsbehandlere, som koordinerer og igangsætter aktiviteter på de enkelte indsatsområder. Der vil i første omgang blive igangsat en særlig indsats over for forebyggelse og bekæmpelse af rotter på vildtfodringspladser og ved fuglefodring og hønsehold.

Disse indsatsområder prioriteres højt, da Silkeborg Kommune har mange naturområder og skove, hvor der dyrkes jagt. Vi har erfaret, at i efterårsmånederne, når afgrøderne høstes, kommer der mange rotteanmeldelser i det åbne land. Det er vores formodning, at der er en del rotter som kan overvintre på vildtfodringspladserne og kan formere sig væsentligt i løbet af sommerperioden, hvor der også er afgrøder på markerne. Når afgrøderne så høstes er der alt for mange rotter i det åbne land, i forhold til det begrænsede fødegrundlag og så vil de søge mod de omkringliggende ejendomme for at finde føde.

Der udarbejdes procedure og tjeklister, som skal anvendes af rottebekæmperne, for at sikre at betjeningen af borgerne er ensartet og på et højt fagligt niveau.

Der udarbejdes desuden informationsmateriale til borgerne, så de får en grundig information om, hvad de skal gøre for at undgå, at de igen får rottetilhold.

Kommunen vil mindst 1 gang årligt foretage en evaluering af indsatsen for at bekæmpe rotterne. Ud fra evalueringen og planens forslag til indsatsområder besluttet det, hvordan der fremover kan ydes den bedste service for at begrænse antallet af rotter i Silkeborg Kommune.

4. REDUCERE ROTTEGENER VED FUGLEFODRING, HØNSE- OG FUGLEHOLD

Fugle- og andefodring

Forekomst af "overdreven" fuglefodring kan skabe gode forhold for overfladerotter. Derfor kan forekomst af "overdreven" fuglefodring være medvirkende til, at rotter kan etablere sig på overfladen.

Med baggrund i de mange kloakrelaterede anmeldelser (Rotter i Silkeborg Kommune, 2015) vil Silkeborg Kommune, foruden sikring af det offentlige og private ledningsnet (se indsatsområde 1 og 2), arbejde for at der skabes så få muligheder for, at rotterne kan etablere sig på overfladen.

- Silkeborg Kommune vil med råd og vejledning om mere hensigtsmæssig fuglefodring, minimere risikoen for, at kloakrotter kan finde et fødegrundlag på overfladen. Der vil fremover blive annonceret i de lokale aviser 1 gang årligt om konsekvenserne af overdreven fugle- og andefodring.
- Silkeborg Kommune har i efteråret 2015 opsat skilte på offentlige arealer, primært langs med kommunens mange søer, som anmoder befolkningen om, at begrænse fugle- og andefodringen. Skiltene betragtes som vejledende og giver oplysninger om hvilke skadelige virkninger ande- og fuglefodringen kan have på søernes miljøtilstand, dyrenes adfærd og problematikken omkring tiltrækning og formering af rottebestande.

HøNSE- og fuglehold

HøNSE- og fuglehold er primært et problem for rotteforekomsten i landzonen. I Silkeborg er ca. 25 % af anmeldelserne i landzonen, som kan tilskrives aktivitet omkring høNSE- og fuglehold. I byzonen er det et lidt mindre problem, men ikke desto mindre kan et enkelt høNSEhold i tæt bebyggede områder give anledning til rotteproblemer over mange matrikler.

Generelt for disse forhold er, at der benyttes meget og hyppigt gift på disse ejendomme.

Silkeborg kommune har udarbejdet en informationsfolder som beskriver, hvordan høNSEhuse og høNSEgårde skal indrettes, samt oplysninger om hensigtsmæssigt fodring af fugle og høNSEhold. Kommunen vil, i de tilfælde, hvor der er forhold, som er uhensigtsmæssige med hensyn til rotter, håndhæve disse retningslinjer over for den enkelte grundejer.

Kommunen vil arbejde for mere varige løsninger af de ovennævnte problemer ved bl.a. at vejlede borgerne om hvordan høNSEhuset rottesikres bedst muligt igennem følgende:

- Information på Kommunens hjemmeside
- Ved annoncering i lokale medier (1 gang om året) og
- Ved udlevering af informationsfolder med gode råd og vejledning på de ejendomme hvor der konstateres rotter

En øget indsats for at oplyse borgerne om deres forpligtigelser til, ikke at skabe tilhold for rotter, vurderes at være væsentlig til begrænsning af antallet af anmeldelser af rottegener.

Det kan i sidste ende være nødvendigt at håndhæve en begrænsning af eller forbud mod fuglefodring i områder, hvor fodringen afstedkommer massive rotteproblemer.

Eventuel indskærpelse over for borgere etc. vil finde sted efter "bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter:

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i både byzonen og landzonen.
- At nedbringe giftforbruget pr. anmeldelse, med forebyggende tiltag.
- At reducere anvendelsen af stærke gifte.
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af hønse- og fuglehold
- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af fuglefodring
- At der bruges mindre gift på ejendomme med hønsehold

Aktiviteter

- Udlevering af information til:
  - Borgere der anmelder rottegener i både by- og landzone
  - 1 årlig annoncering i lokalaviser
  - Borgerne på kommunens hjemmeside
- Kommunal håndhævelse ved bl.a. indskærpelser jf. § 14 i af "bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter" og/eller varsling og påbud.

Succeskriterier

- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af hønse- og fuglehold
- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af fuglefodring
- Nedgang i mængden af benyttet gift ved anmeldelser forårsaget af disse aktiviteter

5. FOKUS PÅ TILSTRÆKKELIG AFFALDSKAPACITET I SÆRLIGE OMRÅDER

Forkert affaldshåndtering kan give anledning til rotteproblemer, idet spiseligt affald kan blive kilde til rottens overlevelse. Forkert affaldshåndtering kan bl.a. være:

- Utilstrækkelig affalds kapacitet eller uhensigtsmæssig indretning af pladsen til håndtering af den daglige affaldsmængde
- Uhensigtsmæssig opbevaring af affald – f.eks. placering af affald i sække uden for rottesikrede stativer/containerere
- Mangel på bundpropper i større affaldscontainer, som bevirker, at rotter kan have fri adgang til containerens indhold

Særligt i den centrale del af Silkeborg, er der konstateret en del rotteaktivitet. Silkeborg Kommune vil derfor undersøge muligheder for at minimere rotternes adgang til spiseligt affald i dette område. Dette kunne bl.a. omfatte:

- Hyppigere tømning af affaldscontainerere og/eller
- Indretning af området med tilstrækkelig affaldskapacitet
- Fjernelse eller mindske tæt beplantning i området
- Informationskampagne rettet mod brugere i området

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen

Forventede resultater

- At sikre et rimeligt lavt niveau af rotter de pågældende steder

Aktiviteter

- Gennemgang af områder med stor rotteaktivitet, sammen med rottebekæmper med henblik på at fastslå problemets omfang og kommende indsatsers relevans

Succeskriterium

- Affald udgør ikke en primær kilde til rotternes overlevelse i udvalgte områder

6. REGISTRERE ROTTEAKTIVITET VED UDVALGTE SØER OG Å-STRÆKNINGER

Der findes en del større og mindre søer og åer i Silkeborg Kommune og disse steder kunne være ideelle levesteder for rotter, idet de foretrækker at opholde sig tæt på vand. Desuden kan disse områder fungere som gode spredningskorridorer for rotterne.

I områder med fælleskloakerede ledninger kan der forekomme udløb fra f.eks. overløbsledninger langs å-strækninger og/eller til søer. Disse udløb kan rotterne uhindret benytte som overgang mellem kloakken og overfladen.

Silkeborg Kommune er opmærksom på de begrænsninger, der fremover vil være for brug af rottegift på åbne arealer. Derfor mener Silkeborg Kommune, at det er vigtigt at kende til de steder, hvor rotter kan udgøre et problem for kommunens borgere, så der kan etableres forebyggende foranstaltninger og/eller eventuel igangsætte bekæmpelse inden omfanget af rotteproblemet er for stort.

Nogle af de tiltag kommunen kan vælge at igangsætte, afhængig af hvilket omfang af rotteaktivitet, der forekommer ved de enkelte områder, er:

- Et øget fokus på affaldshåndtering
- Information til borgere om hvad der tiltrækker rotter
- Vegetationspleje/evt. beskæring
- Bekæmpelse af rotter i måneder med lav vegetation og ringe fødegrundlag
- Løbende tilsyn med overløbsbygværker, for at sikre at de er rottesikrede

Forventede resultater

- At forebygge mod overfladerotter i og omkring de dele af byzonen som grænser op til å-strækninger.
- At forebygge at å-strækningerne virker som spredningskorridorer

Aktiviteter

- Etablere undersøgelser for og beskrivelse af rotteaktiviteten og den umiddelbare vurdering af rotteaktiviteten og betydningen for nærområdet
- Igangsættelse af forebyggende tiltag, i det omfang det findes nødvendig på baggrund af undersøgelsen
- Bekæmpelse af rotter

Succeskriterier

- Viden om rotter langs Silkeborgs åer og søer i bynære områder
- Nedbringe antal af rotteanmeldelser forårsaget af overfladerotter i byområderne

7. REGISTRERE VILDTFODRINGSPLADSER OG DERES BETYDNING FOR ROTTEFOREKOMST

Et særligt problem udgør foderpladser for vildt, f.eks. fasaner, ænder og råvildt. Antallet af disse vildtfodringspladser, herunder vildtplejende plantebræmmer med majs, er steget igennem de senere år, og der opstår meget let rottetilhold på disse, hvis vildtet fodres uhensigtsmæssigt eller skødesløst. Måden at undgå rotter på sådanne steder er for det første at hæve foderet op over jorden ved at anvende foderautomater eller lægge foderet på steder, hvor rotterne ikke kan nå det. Dernæst skal der ikke udlægges mere foder, end vildtet hurtigt kan æde det op.

Hvis vildtfodringspladsen giver rotteproblemer, skal Kommunen meddele grundejeren, at der skal foretages afhjælpende foranstaltninger, eller at aktiviteten helt skal ophøre. Hjemmel hertil findes i bekendtgørelse nr. 639 af 13. juni 2012 om miljøregulering af visse aktiviteter, der i § 14 bestemmer, at ingen ved udlægning af foder eller på anden måde må skabe tilhold for fugle eller andre omstrefjende dyr, når dette medfører ulemper for omgivelserne. Ønsker kommunen mere specifikt at regulere forholdene på vildtfodringspladsen, har den mulighed for at meddele grundejeren et påbud i medfør af rottebekendtgørelsens § 11.

Vildtfodring/jagt er en ofte forekommende aktivitet i landzonen. Tætheden af disse fodringspladser er i Silkeborg Kommune meget høj, da vi har mange naturområder.

I kraft af, at bekæmpelse af rotter på friland er blevet væsentlig begrænset, i takt med, at der er kommet forbud mod anvendelse af rottegifte (antikoagulanter) på friland, vil det være vigtigt at få kendskab til forekomst af fodringspladserne og informere jægerne om indretning og drift af foderpladserne.

Silkeborg kommune vil fokusere på at

- Øge kendskabet til vildtfodringspladser i kommunen. Vi vil registrere vildtfodringspladsernes placering og kontrollere deres indretning.
- Vejlede om og håndhæve mere hensigtsmæssig indretning og fodring af vildtet
- Vejlede om de umiddelbare konsekvenser som rotteforekomst kan have disse steder

Målgruppen for dette indsatsområde er:

- Landmænd
- Jægere og lokale jagtforeninger

Aktiviteter på/ved vildtfodringspladser vil blive reguleret efter "bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter" i de tilfælde, hvor kommunen skønner det nødvendigt:

Understøtter målsætningen

- At skaffe viden om forekomst og årsager til rotteforekomsten i Silkeborg Kommune
- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i landzonen

Forventede resultater

- At forebygge ukontrollerede bestande af rotter i det åbne land
- At reducere rotteforekomst i og omkring bygninger på de landejendomme beliggende tæt ved vildtfodringspladser
- At opbygge et digitalt register over vildtfodringspladser

Aktiviteter

- Sikre at registrering af vildtfodringspladser kan foretages i den almindelige digitale indrapportering af rotteanmeldelser
- Føre tilsyn med eksisterende vildtfodringspladser ved det almindelige landzone-tilsyn og ved anmeldelse af rotter i landzonen. Ved ejendomme med gentagne rotteproblemer (røde ejendomme), er det især vigtigt, at kontrollere om der er nogen vildtfodringspladser i området.
- Der vil blive udleveret informationsmateriale som beskriver løsningsmuligheder for indretning af vildtfodringspladser, samt konsekvenserne af uhensigtsmæssig indretning af vildtfodringspladser.
Materialet udleveres til;
  - Grundejere (landmænd)
  - Jægere (evt. lokalforbund)
- Etablere dialog med lokale jagtforeninger etc. – evt. deltagelse i undervisning ved jagttegn

Succeskriterium

- Øget dialog og information om vildtfodring

8. FORSVARLIG BRUG AF GIFT I DEN KOMMUNALE ROTTEBEKÆMPELSE

Silkeborg Kommune skal jf. bekendtgørelsen henholde sig til altid at benytte det svagest af de til enhver tid tilgængelige rottebekæmpelsesmidler af hensyn til miljøet og for at reducere risikoen for sekundære forgiftninger af danske rovfugle og pattedyr.

Kommune vil sikre, at der ikke anvendes stærkere og/eller større mængder gift end nødvendigt, og kommunen vil jf. bekendtgørelsen fortsat håndhæve, at giftudlægning til bekæmpelse af rotter kun kan foretages af det autoriserede personale.

For at sikre et forsvarligt brug af gift i rottebekæmpelsen vil Silkeborg Kommune bl.a. få testet rotter for resistens. Med indhentning af denne viden, vil kommunen kunne sikre, at der ikke benyttes stærkere gifte end nødvendigt.

Skulle der opstå tvivlstilfælde, vil kommunen benytte sig af de retningslinjer, der er opstillet af Naturstyrelsen, til identifikation af resistens.

Understøtter målsætningen

- At al rottebekæmpelse i Silkeborg kommune henholder sig til resistensstrategien
- At Kommunen med forebyggende tiltag nedbringer mængden af gift pr. ejendom
- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- At der opnås ny viden om resistensforekomst i Silkeborg kommune
- At der kun anvendes meget stærke gifte, når der er identificeret resistens

Aktiviteter

- Tilsyn af gifforbrug i den kommunale rottebekæmpelse
- Indsamling af rotter fra lokaliteter med gentagende rotteproblemer
- Test af indsamlede rotter
- Implementering af viden om resistens i rottebekæmpelsen i kommunen
- Udsendelse af resultater og fremtidige ønsker for giftanvendelse til de praktiserende bekæmpelsesfirmaer i Silkeborg kommune

Succeskriterier

- At indsamlede rotter er testet for resistens
- At Silkeborg kommune, på baggrund af bl.a. resistenstest, kan fastlægge retningslinjer for brug af gift i kommunen og de private sikringsordninger

9. TILSYNSPRAKSIS FOR KAMPAGNEBESØG I LANDZONEN

Tidligere skulle alle ejendomme i landzonen have et tilsynsbesøg to gange årligt. Proceduren for disse kampagnebesøg i landzonen er med den nye bekendtgørelse blevet ændret, således at alle ejendomme skal besøges én gang hvert andet år. Til gengæld skal de ejendomme, hvor der konstateres rotter, følges nøje mht. bekæmpelse og forebyggelse. Med baggrund i den høje andel af ejendomme i landzonen i Silkeborg Kommune, vil en målrettet bekæmpelse og forebyggelse kunne være medvirkende til at nedbringe andelen af disse ejendomme. Da der også typisk er anvendt meget gift på disse ejendomme, forventes den nye tilsynsordning at kunne reducere giftforbruget pr. ejendom.

Valget af denne tilsynsmodel er understøttet af Bekendtgørelsen (nr. 696);

Kommunen er opmærksom på, at den nye tilsynspraksis vil kunne lede til færre anmeldelser, idet den "normale" anledning (det halvårslige kampagnebesøg) for grundejere i landzonen til at anmelde rotter bortfalder. Grundejere i landzonen skal gøres opmærksom på, at rotteforekomst i den mellemliggende periode skal anmeldes til kommunen – dette kan bl.a. ske ved oplysningskampagner på kommunens hjemmeside og/eller i lokalaviser.

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i landzonen
- At skaffe viden om forekomst og årsager til rotter i Silkeborg Kommune
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- At antallet af ejendomme med gentagende rotteproblemer reduceres

Aktiviteter

- Kampagnebesøg i landzonen foretages hvert forår og efterår. Ejendomme i landzonen inddeles i 4 områder – hvor hvert område besøges systematisk hvert andet år
- Opfølgende bekæmpelse på ejendomme med rotteforekomst
- På ejendomme, hvor der er foretaget bekæmpelse og igangsat forebyggelse, skal der laves en undersøgelse af, hvorfor der er rotter på ejendommen og hvordan det sikres, at ejendommen fremover kan blive "rottefri". Der vil om nødvendigt blive håndhævet, over for grundejeren, at grundejeren er forpligtet til, at gøre en indsats for at gøre ejendommen "rottefri".
- Offentliggørelse/informationskampagne om ny tilsynsordning

Succeskriterium

- At antallet af ejendomme med gentagende anmeldelser falder

ADMINISTRATIV ROTTEBEKÆMPELSE I SILKEBORG KOMMUNE

I Silkeborg Kommune er der administrativt personale, som skal sikre kvaliteten af den kommunale rottebekæmpelse, føre tilsyn og have daglig kontakt med bekæmpelsesfirmaet, som varetager den kommunale rottebekæmpelse. De følgende indsatsområder beskriver de administrative opgaver inden for rotteområdet samt nye planlagte aktiviteter til håndhævelse af rotteområdet.

10. OPTIMERE BRUGEN AF DIGITALE LØSNINGER

I forbindelse med anmeldelser af rotter registreres oplysninger om bl.a. årsag til rotteforekomst, bekæmpelsen og giftanvendelse.

Kommunen vil aktivt benytte den indsamlede information til kontinuerligt at målrette og sikre kvaliteten af den kommunale rottebekæmpelse.

Formålet med den digitale registrering er:

- At den almindelige sagsbehandling i forbindelse med anmeldelsen gøres nemmere
- At rotteanmeldelser kan foretages elektronisk via kommunens hjemmeside
- At man fra administrativ side kan anvende programmets data til hurtigt og nemt at skabe overblik over den enkelte og samtlige anmeldelser

Silkeborg Kommune benytter i dag programmet GeoEnviron, hvor alle henvendelser og handlinger i den kommunale rottebekæmpelse registreres. Kommunen vil sikre sig, at en tilpasset version udnyttes fuldt ud i den praktiske og administrative rottebekæmpelse, ved bl.a. at gennemføre tilsyn med registreringer og gennemfører evalueringssmøder med kommunens rottebekæmpere.

Understøtter målsætningen

- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet
- At skaffe viden om forekomst og årsager til rotter i Silkeborg Kommune
- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse

Forventede resultater

- Mere effektiv sagsbehandling
- At bekæmpelsen og forebyggende indsatser løbende kan evalueres

Aktiviteter

- Implementering af alle lovpligtige krav i digitalt registreringsprogram
- Møder med bekæmpere til sikring af ensretning i registreringen
- Løbende kontrol af de registrerede rotteanmeldelser til læring og implementering i den administrative rottebekæmpelse

Succeskriterier

- Lettere adgang til detaljeret dataudtræk i de enkelte sager
- Bedre sags-opfølgning og kortere behandlingstider i enkeltsager

11. UDARBEJDE PROCEDURER FOR FOREBYGGELSEN OG ROTTEBEKÆMPELSEN

Kommunen vil sikre, at alle kommunens borgere får tilbudt den samme kvalitet i bekæmpelsen af rotter. Derfor vil kommunen udarbejde et regelsæt, som skal beskrive proceduren for den praktiske rottebekæmpelse.

Der udarbejdes følgende procedurer:

- Indretning og drift af vildtfodringspladser
- Indretning og drift af hønsehold
- Gode råd om fuglefodring

Der nedsættes desuden arbejdsgrupper, så det sikres, at alle rottebekæmpere giver borgerne den samme information og service.

Understøtter målsætningen

- At sikre kvaliteten og kontinuiteten i den gennemførte rottebekæmpelse
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- Kortere sagsbehandlingstid for kommunale sager om rottebekæmpelse
- Bedre kommunal rottebekæmpelse

Aktiviteter

- Udarbejdelse af procedurer
- Udlevering af procedurer til alle ansatte, der er involveret i rottebekæmpelsen
- Evaluering og tilretning af procedurerne minimum én gang årligt

Succeskriterier

- Udarbejdelse af procedurer for forebyggelse og bekæmpelse
- Gennemførelse af minimum ét evalueringsmøde pr. år

12. EVALUERE DEN KOMMUNALE ROTTEBEKÆMPELSE OG FREMDRIFTEN AF PLANLAGTE AKTIVITETER

For at sikre at igangsatte aktiviteter inden for bekæmpelse og forebyggelse kan rettes ind efter størst mulig nyttevirkning, vil kommunen foretage en evaluering af eventuelle fremskridt eller mangel på samme i rottebekæmpelsen minimum én gang årligt.

Understøtter målsætningen

- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At al rottebekæmpelse i Silkeborg kommune henholder sig til resistensstrategien
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- At den kommunale rottebekæmpelse til en hver tid lever op til gældende lov og vejledning

Aktiviteter

- Regelmæssige driftsmøder med bekæmpere og andre relevante parter til diskussion af bl.a. ad hoc problemer og generelle forhold vedrørende bekæmpelsen.
- Evalueringsmøde minimum én gang årligt, hvor alle involverede parter i den kommunale rottebekæmpelse deltager
- Gennemgang/afrapportering af de digitalt registrerede rotteanmeldelser i forbindelse med evalueringsmøde
- Løbende indberetning af anmeldelsesstatistik til Naturstyrelsen

Succeskriterier

- At der minimum én gang årligt foretages en evaluering af anmeldelser, resultater og fremdrift på de enkelte initiativer
- At der minimum én gang årligt afholdes et evalueringsmøde mellem involverede parter i den kommunale rottebekæmpelse